

Analiza wpływu usztywnienia paneli cienkościennych na wybrane parametry pracy

dr inż Paweł Lonkwić

Konstrukcje cienkościennie wykonywane z blach stanowią bardzo szeroki segment przemysłowy. Najczęstsze stosowanie wyrobów cienkościennych można zauważyć w branży samochodowej, kotłowej, dźwigowej. Zachowanie odpowiedniej sztywności konstrukcji wraz z zachowaniem właściwej wytrzymałości jest przedmiotem badań wielu ośrodków badawczych. Wraz z rozwojem konstrukcji cienkościennych, w obecnym czasie dynamicznie rozwija się aspekty wizualne oferowanych na rynku produktów. W publikacji [4] Autorzy skupiają swoją uwagę na trzech modelach numerycznych różnych rozwiązań w zakresie przetłoczeń w centralnej części ściany bocznej kabin windy. W pracy [1] Autorzy oceniają wpływ pamięci kształtu rolek poliuretanowych na komfort podróżujących dźwigiem osób.

Budowa kabiny dźwigu osobowego

Kabina dźwigu osobowego przedstawiona na rysunku 1 składa się ze ścian,

Rys. 1. Kabina dźwigu osobowego [5]

dachu, podłogi oraz drzwi. Rynek zmieniając się dynamicznie pod względem estetycznym wymaga ciągłej weryfikacji utartych już rozwiązań. W związku z tym, konstrukcja kabiny musi ewoluować

wraz ze zmieniającymi się tendencjami. Ponieważ zmiany polegają głównie w wyglądzie, większość rozwiązań konstrukcyjnych jest zachowywana.

Istnieją jednak zmiany, które wpływają znacząco na dotychczasowe już rozwiązania. Do takich zmian należy szerokość paneli z których składają się ściany kabiny. Z jednej strony gabaryty kabiny są zależne od jej udźwigu, a z drugiej – wymiary paneli, z których składają się ściany kabiny są uzależnione od formatów blachy, z której je wykonano. Obecnie zmieniające się trendy wymagają, aby panele kabiny były jak najszersze. W związku z tym, im większa szerokość panelu kabiny tym mniejsza sztywność oraz większe prawdopodobieństwo wystąpienia zjawiska tzw. pudła rezonansowego, co niekorzystnie wpływa na komfort podróżujących osób. Sztywność wszystkich elementów z jakich składa się kabina jest ściśle określona w normie [3]. Warunkami brzegowymi przedstawionej analizy są zatem dwa punkty normy [3], które definiują przedstawiony problem następująco:

Każda ściana kabiny powinna mieć taką wytrzymałość, aby siła 300 N, przyłożona w dowolnym miejscu prostopadle do ściany, skierowana od wnętrza kabin na zewnątrz i równomiernie rozłożona na płaszczyźnie w kształcie koła lub kwadratu o powierzchni 5 cm² nie powodowała:

- żadnych odkształceń trwałych;
- odkształceń sprężystych większych niż 15 mm.

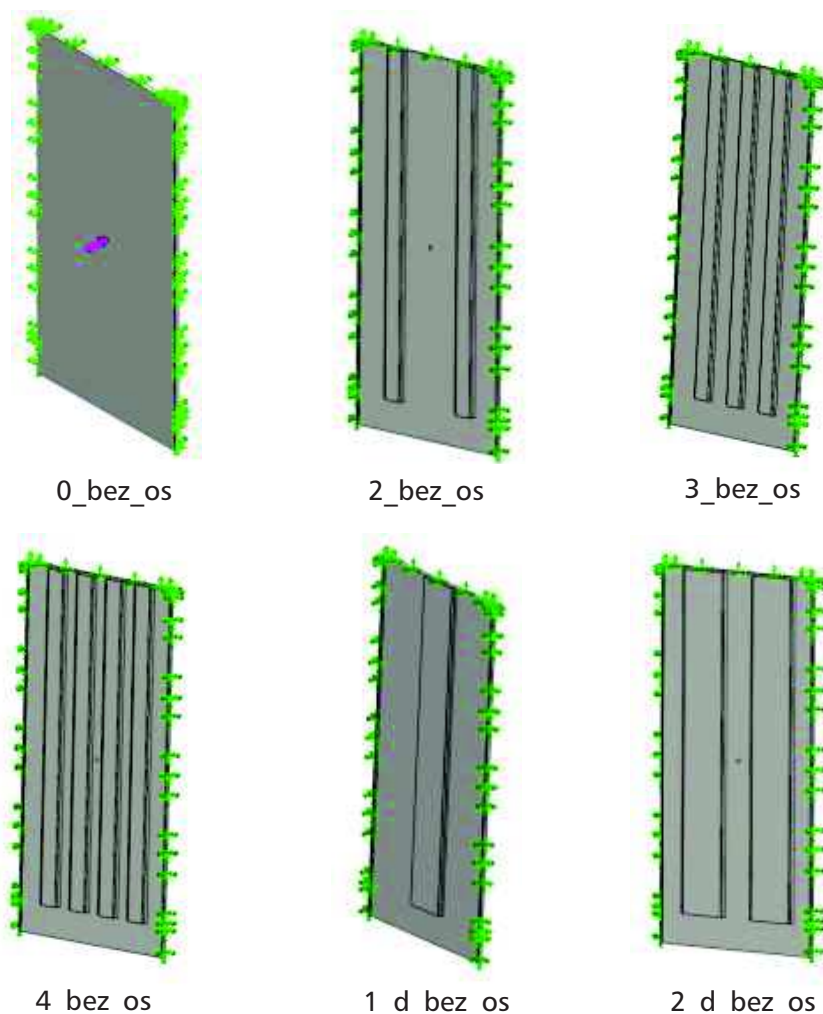
Tak zdefiniowane założenia są wyznacznikami dla konstruktorów do zastosowania odpowiednich rozwiązań dotyczących sztywności elementów kabiny dźwigu osobowego.

Metody usztywnienia panelu kabiny

Metody usztywniania paneli kabiny są rozwijane równolegle z designem kabiny. Na rysunku 2 pokazano panele wraz z różnymi konfiguracjami usztywnienia typu „omega”. Analizie zostały poddane panele o szerokości 1000 mm wykonane z blachy stalowej

Tabela 1. Sposób oznaczenia paneli kabiny z różnymi odmianami usztywnienia

Panel bez usztywnienia bez osłony	0_bez_os
Panel z 2 usztywnieniami bez osłony	2_bez_os
Panel z 3 usztywnieniami bez osłony	3_bez_os
Panel z 4 usztywnieniami bez osłony	4_bez_os
Panel z 1 szerokim usztywnieniem bez osłony	1_d_bez_os
Panel z 2 szerokimi usztywnieniami bez osłony	2_d_bez_os
Panel bez usztywnienia z osłoną	z_os
Panel z 2 usztywnieniami z osłoną	2_z_os
Panel z 3 usztywnieniami z osłoną	3_z_os
Panel z 4 usztywnieniami z osłoną	4_z_os
Panel z 1 szerokim usztywnieniem z osłoną	1_d_z_os
Panel z 2 szerokimi usztywnieniami z osłoną	2_d_z_os

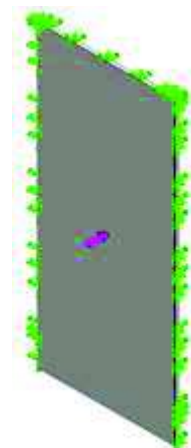
Rys. 2. Kombinacje paneli kabiny z usztywnieniami typu „omega”

o grubości 1.2 mm, gatunku S235. Usztywnienia zostały zamodelowane z tego samego materiału. Badania modelowe zostały przeprowadzone zgodnie z kluczem podanym w Tabeli 1.

W celu przeprowadzenia obliczeń zamodelowano dwa rodzaje usztywnień: wąskie o szerokości 100 mm oraz szerokie o szerokości 200 mm. Tak zamodelowane usztywnienia oraz ich liczba zostały pokazane na rysunku 2.

Badania modelowe

Badania modelowe paneli przedstawionych na rysunku 2 posłużyły do oceny spełnienia wymagań zawartych w normie [3] oraz wymagań architektonicznych ujętych w obowiązujących standardach. Warunki brzegowe w jakich zostały zamodelowane panele to utwierdzenie na trzech ściankach, co pokazane zostało na rysunku 3.

Rys. 3. Warunki brzegowe panelu kabiny poddanego analizie

Obciążenie panelu o wartości 300 N zostało przyłożone w najbardziej niekorzystnym położeniu – w jego środku. Obciążenie w tym miejscu powoduje największe odkształcenie. Po wykonaniu modeli wszystkich odmian paneli, w oparciu o gotowe procedury MES zawarte w pakiecie SolidWorks 2012, zostały wykonane poszczególne etapy analizy wytrzymałościowej z wykorzystaniem metody elementów skończonych. Na rysunku 4 pokazany został panel z naniesioną siatką MES.

W oparciu o sporządzoną siatkę wykonano obliczenia wytrzymałości oraz przemieszczeń w miejscu przyłożenia obciążenia. Wszystkie odmiany paneli

Tabela 2. Wartości naprężeń oraz przemieszczeń otrzymane w wyniku obliczeń metodą elementów skończonych

Naprężenie [MPa]											
0_bez_os	2_bez_os	3_bez_os	4_bez_os	1_d_bez_os	2_d_bez_os	z_os	2_z_os	3_z_os	4_z_os	1_d_z_os	2_d_z_os
5,097	4,274	3,604	1,191	1,492	3,04	6,385	3,258	2,592	1,5	2,739	3,214
Przemieszczenie [µm]											
0_bez_os	2_bez_os	3_bez_os	4_bez_os	1_d_bez_os	2_d_bez_os	z_os	2_z_os	3_z_os	4_z_os	1_d_z_os	2_d_z_os
0,033	0,022	0,013	0,0081	0,0094	0,019	0,034	0,022	0,013	0,007	0,008	0,018

wraz z usztywnieniem oraz tylną osłoną analizowano przy tych samym warunkach brzegowych.

W Tabeli 2 zestawiono wyniki obliczeń wykonane w środowisku SOLID-Works 2012.

Wnioski

Przeprowadzone obliczenia naprężeń oraz przemieszczeń paneli kabiny dźwigu osobowego w różnych konfiguracjach

usztywnienia pozwalają na sformułowanie następujących wniosków:

– obliczenia paneli zostały wykonane w oparciu o zapisy normy [3],

– wszystkie panele poddane analizie nie wykazują większych przemieszczeń sprężystych co do wartości w miejscu przyłożenia obciążenia od 15 mm. W związku z powyższym, z punktu widzenia przemieszczeń oraz zapisów normy [3], zbędne jest umieszczanie

usztywnień gdyż podraża to koszty wykonania,

– wszystkie panele poddane analizie nie wykazują naprężeń większych niż granica plastyczności zastosowanego materiału, co świadczy o nie występowaniu odkształceń trwałych panelu w miejscu przyłożenia obciążenia,

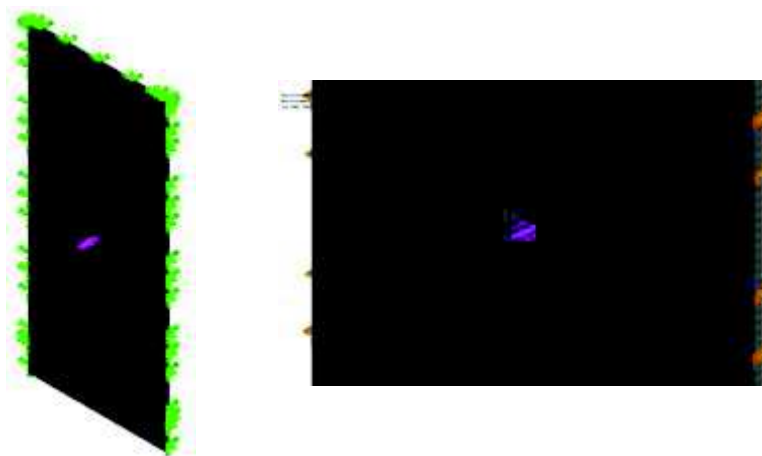
– z wyników obliczeń wynika, że najlepsze rezultaty w zakresie przemieszczeń dają 4 usztywnienia lub 1 szerokie usztywnienie zamocowane w środku panelu,

– z punktu widzenia wykonania takich paneli najlepszym rozwiązaniem jest 1 usztywnienie szerokie – nie podroży ono specjalnie wyrobu,

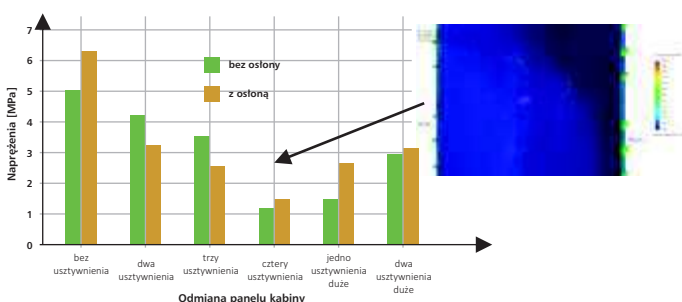
Kolejnym etapem analizy będą badania rozchodzenia się fal dźwiękowych w panelach we wszystkich przedstawionych konfiguracjach. Ostateczne rozwiązanie usztywnienia panelu będzie sumą najmniejszej wartości pogłosu oraz przemieszczenia.

Literatura

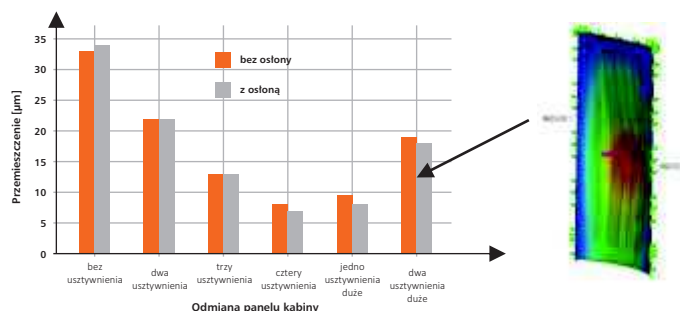
- Lonkwick P., Gardyński L.: *Testing polymer rollers memory in the context of passenger lift car comfort*, Journal of Vibroengineering, 16/2014
- Lonkwick P.: *Poprawa bezpieczeństwa dźwigów*, Dozór Techniczny nr 6, 2011
- Polska Norma PN EN 81.1:2002. *Przepisy bezpieczeństwa dotyczące budowy i instalowania dźwigów osobowych część 1. Dźwigi osobowe, z późniejszymi zmianami.*
- Włodarczyk M., Józwick J., Adamowicz D.: *Analiza numeryczna MES wybranych rozwiązań konstrukcyjnych ścian bocznych kabin dźwigów osobowych*, Postępy Nauki i Techniki 7, 2011
- www.lift.pl

Rys. 4. Panel z siatką MES oraz przyłożoną siłą (rózowe wektory) w środku panelu na powierzchni 5 cm²

Rys. 5. Wykres naprężeń w zależności od usztywnienia panelu oraz przykładowa mapa bitowa naprężeń w panelu w miejscu obciążenia

Rys. 6. Wykres przemieszczeń w zależności od usztywnienia panelu oraz przykładowa mapa bitowa przemieszczeń w panelu w miejscu obciążenia